

Fam blava

Viola di Grado

Traducció d'Anna Carreras i Aubets

Narratives

Fam blava

Narratives

143

Títol original: *Fame blu*

© 2022 Viola di Grado

© 2022 Anna Carreras i Aubets, per la traducció

© Tara Moore / Getty Images, per la imatge de portada

© 9 Grup Editorial SL, per l'edició

Angle Editorial

c. Mallorca, 314, 1r 2a B / 08037 Barcelona

T. 93 363 08 23

www.angleeditorial.com

angle@angleeditorial.com

Disseny de col·lecció i de cobertes: J. Mauricio Restrepo

Primera edició: març de 2022

ISBN: 978-84-19017-13-0

DL B 3988-2022

Imprès a Romanyà Valls, SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre,
ni la seva incorporació a un sistema informàtic,
ni la seva transmissió en cap forma ni per cap mitjà,
sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes,
sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

Fam blava

Viola di Grado

Traducció d'Anna Carreras i Aubets

A Cip

Estimar és despullar-nos dels nostres noms.

OCTAVIO PAZ

Boca

Quan la Xu em mossega, quan em té entre les dents, nua i perversa damunt meu, jo estic bé. No és una cosa humana però a mi m'ha passat el mateix, com passen els tifons i els terratrèmols. Tot va començar una tarda de novembre, contra els vidres del seu apartament a Wujiaochang, amb les llums blavoses del centre comercial a la cara, i va seguir en llocs menys privats. Antigues fàbriques tèxtils i escorxadors dels anys trenta, llocs plens de lògica i abandó, arquitectures fredes i rovellades, llums d'una tardor a la deriva en estructures en desús. Feia només un mes que jo estava a Xangai però ja la coneixia de manera íntima. Nanjing Road que travessava la ciutat com una columna vertebral, les perifèries polsoses al llarg del riu Huangpu, els parcs immensos amb les banderes esteses i les peònies altes i vermelles com caps de nounats. Els gratacels lluents del Bund i el vent àrid que bufava cap a l'oest i ho foradava tot, ho feia tremolar tot, el vidre i l'acer i les tanques opulentes, els antics

complexos industrials mig esfondrats, els plataners alineats en el barri occidental. Feia només un mes que estava allà i ja em semblava casa meva, com em semblen casa meva totes les coses que ofeguen i alhora ens mantenen protegits.

No he preguntat mai a la Xu si s'ho ha fet amb algú altre. No li he preguntat mai si soc la primera. Però quan de nit vaig amb ella i les seves amigues cadavèriques roses oxigenades al Poxx em trobo mirant amb preocupació els seus canells, els cutis, els turmells prims, per por de trobar-hi les mateixes marques que tinc jo. De vegades una esgarrinxada rosada llueix un instant en un dit, o a la vora d'un somriure. Però no és una prova suficient, no és res. Sota els llums estroboscòpics resulta complicat veure bé la pell.

Sempre acabo bevent una mica massa de sake d'importació i tornant a casa tota sola, marejada. De nit, els carrers de la concessió francesa són tan elegants que agreugen la meva inseguretats. Boutiques, restaurants, rostitseries, aparadors retroil·luminats amb croissants inflats de llevat i de crema o de crema verd fluorescent de te matxa. Temps enrere només hi havia un gran pantà. Als anys quaranta els francesos el van transformar en una humida casa de nines plena de putes. Estaven vidents el dret francès i la luxúria francesa. Cossos prims a bon preu amarats de luxoses *eaux de toilette*. El bordeus

als calzes de cristall a quilòmetres de les tasses trenca-
des dels barris populars, les perfumeries asiàtiques lluny
dels carrerons bruts de pixum i dels canals de drenatge
pedregós on els nens defecaven aguantant-se amb les
mans. Ara és un esquelet glamurós de temps perduts.
Els homes de negocis occidentals assaboreixen amanides
d'alvocat i *prosecco* en tauletes a l'aire lliure, sota fileres de
plataners il·luminats, sentint-se especials perquè viuen a
la Xina, sentint-se segurs perquè no creuaran el llinar
francès i no seran mai realment a la Xina.

Si no estic atenta m'equivoco de carrer, perquè a Xangai
moltes vies tenen el mateix nom i només es diferencien
perquè hi ha escrit nord o sud, est o oest. Jo haig d'anar
cap a l'est. L'est és un petit ideograma que s'assembla a
una caixa precintada amb petites arrels que creixen tor-
tes a dins. De tota manera, si em perdo acabo trobant les
botigues del barri Jing An, el meu barri, on venen carn
seca i brioixos al vapor. Fulles d'afaitar d'un sol ús, cre-
mes facials d'un sol ús. Sopes grogues per escalfar. Mas-
cарetes per a la cara amb un tap que és un rostre morat,
ulls tancats, llavis en forma de cercle com engolint geni-
tals masculins. Al sostre hi brillen els caps coriàcis dels
porcs.

Es diu Xu però jo ho pronuncio malament. La llengua
s'hauria de quedar immòbil al fons del paladar, on co-
mença la gola, després fer un xiulet poètic com el de

certs ocells nocturns. Jo, en canvi, li deia el seu nom amb la X dels raigs X i dels xilòfons per a criatures. Una X prosaica, desafinada. Era el començament cacofònic del nostre amor. Després vaig millorar i vaig començar a dir SSH, com si estigués fent callar algú. Però també estava malament. No aconseguia captar l'autèntic so de la noia en qui pensava tot el dia. O sigui que havia après a no cridar-la pel nom. Se m'obria la boca, tremolava una mica, desistia: vist des de fora, no cridar a qui estimes s'assembla a la fam d'aire quan ets al fons del mar.

L'home de la caixa endrapa xuclant espaguetis, i ni sent que el saludo. *Ni hao, repeteixo, ni hao*. Significa *vas bé?*, aquí la gent se saluda així: amb una mentida general cap a qui tens al davant. A la cadira hi ha un gat blanc lligat amb una corretja. Ferm, mitològic. Sempre que em perdo acabo a la mateixa botiga de proximitat, com una bola que cau al fons del flipper. Pregunto a l'home de la caixa on és el Temple de la Pau Divina, perquè la meva habitació queda just al davant, més amunt, a la planta trenta-u, on no arriba el soroll de la terra.

L'home de la caixa sempre és el mateix. Fins i tot si entro en una botiga diferent. Rostre dur i sense pèl, ulls prims. Activa un mapa al telèfon mòbil, amplia i redueix, em mostra coses que amb prou feines entenc. Marques blaves complicades sobre fons blanc. Una pista per se-

guir. Em sembla un home amable però potser és perquè fa molt temps que em sento sola. Si em pregunta com em dic o què hi faig a la Xina, si em pregunta coses més personals de la geografia, jo li assenyalo al telèfon l'ideograma de casa, per dir *vaig cap a casa, només vull anar cap a casa*. La paraula *casa* no pot ser res més que una súplica. Somriu. L'hi agraeixo i compro caramels White Rabbit. Estan recoberts d'un plàstic comestible que no es pot desenganxar, la llengua l'ha de trencar per arribar a la llet. Tot i que la llet tampoc té gust de res. Al paper hi ha dibuixat un conill que em recorda un peluix que volia per Nadal quan tenia cinc anys i que ningú em va comprar. L'hi van comprar al meu germà. El meu germà cridava més fort, desitjava més fort, els xiscles que feia omplien els centres comercials. Arribo a l'hotel. Aquest és el lloc que anomeno *casa*. L'ideograma de *casa* mostra un porc estirat sota el llit: els pagesos xinesos abraçaven els porcs com es fa amb els nounats, amb un afecte ple de consternació.

Sobre el llit miro el mòbil i trobo els missatges de la Xu. Són en xinès. És la seva manera de dominar-me. Resultar indesxifrable, obligar-me a un esforç de comprensió. Obro l'app del diccionari, després canvio d'idea i li truco. La insulto remugant en veu baixa: *sàdica, narcisista*. Els insults que penso de manera interior són l'única ocasió en què encara utilitzo l'italià. A la Xu li agraden ben poques coses d'aquest món. Li agrada el silenci, els

pintallavis, les clapas de llum que s'imprimeixen a la paret a través de les persianes mig tancades. Li agrada l'estómac de porc amb salsa *hongshao* i li agrada fer-me mal. El porc amb salsa *hongshao* és molt senzill de fer: es cou a poc a poc amb vi, oli, salsa de soja i una burrada de sucre. Quan està a punt, l'estómac brilla vermell com un robí.

No me'n recordo de com era jo abans de trobar-la. Recordo les coses del registre civil, les que pot saber qui em coneix. Com ara que vivia a Roma des que vaig néixer i que mirava moltes sèries de televisió al sofà de casa. Recordo que tenia uns pares a qui estimava molt, i que encara els tinc, i que fins fa sis mesos també tenia un germà. Recordo un cactus amb les puntes marronoses —una pilea xinesa— a l'ampit de la finestra de la meva habitació, i el soroll ensordidor de la recollida de vidre al Corso Vittorio Emanuele. Recordo que em barallava amb la meva mare en veu baixa, i que de cop i volta em sentia esgotada, i que a meitat de la discussió els meus sentiments es tornaven mecànics: coses amb les quals gairebé no m'identificava. Recordo que el lloc on ens barallàvem amb més ferotgia era l'habitació buida del meu germà. Recordo que duia els cabells llarguíssims i dormia molt i que abans de dormir em deia que l'endemà regaria la planta, que ho faria segur, però després no ho feia mai.

La meua habitació d'hotel m'agrada molt. És grisa i buida i té parquet fals. No hi ha cortines ni persianes i es veu Xangai des de dalt, que és més bonica que cap altra cosa que jo hagi vist mai. El ventilador de l'aire condicionat, enganxat a fora de la finestra, fa un soroll crispant i dèspota que no disminueix mai. Entra en els somnis, com una alerta. Substitueix la música quan somnio en el meu germà tocant el piano i somrient.

Sé que cada habitació dels trenta-sis pisos de l'hotel té un ventilador igual, i això em tranquil·litza: la idea de tenir alguna cosa en comú amb els altres, més enllà de la fisonomia humana de base. Un quadre petit sobre el meu llit retrata una cosa incomprendible. Un animal, potser, o un paisatge endurit per la sequera. Les línies són tan abstractes que et veus obligat a imaginar, però no tan abstractes com per donar-te pau. De vegades tinc ganes de trobar algú a l'ascensor, però després quan entra algú noto un nus a la gola.

La Xu té els cabells de color quitrà i és estupenda. Mans primes, cames pigades. Un somriure fosc una mica tort. Podria tocar l'arpa i desfilar a les passarel·les més aplaudides. Podria ser una parella d'aquelles que assosseguen, que s'evocuen amb els ulls brillants en els àpats familiars. Podria ser tantes coses. No és res. És la que estimo. És la que no em pot estimar. Quan la seva boca esquerdada se'm posa al damunt penso coses inútils amb mol-

ta intensitat, per exemple que el llenguatge no hauria de sortir del mateix forat d'on surten el vòmit i l'escopinada.

Si em pregunto com era jo abans de trobar la Xu em ve al cap el rostre del meu germà Ruben, els seus cabells d'un ros espiga i el nas recte, les poques paraules, l'esguard ferm i lluminós com el cartell d'un hotel després d'un llarg viatge. Estic acostumada a pensar més en ell que en mi. És més còmode, perquè ell era millor. El fet que sigui mort fa aquest exercici més eficaç.

Encara és dissabte. Encara és de nit. Em roda el cap. Poso el telèfon en mode avió i menjo galetes d'arròs de color peix. En menjo massa. En menjo fins a la nàusea. Són esponjoses i insípides i em sembla que em menjo la nit humida de certs carrerons de darrere l'estació Hongqiao. És on vaig amb la Xu a prendre la pastilla groga. La pastilla groga està feta a base de bilis de serp i controla la necessitat de sentir-se segur. Actua sobre les amígdales, et fa sentir el cervell envoltat d'una capa de lluentons. Si te'n prens dues et sents protegida fins i tot asseguda al costat d'un assassí que condueix a 300 per hora. La Xu és la meva assassina a 300 per hora. És la que em posa en perill i em fa oblidar el somni banal que uneix els humans: estar en pau, segurs, estar en pau i segurs.

És divuit de novembre. Alguns gratacels s'apaguen, fora de la vidriera gruixuda, excepte el gimnàs on figures negres de dones encara es mouen com si fossin peixos. Les oficines estan poc il·luminades, una llum fosca i groguenca, que resistirà fins al dia següent, i miro *The could've-gone-All-the-Way Committee* a Netflix fins que m'adormo, i no vull saber què m'escriu la Xu.